

Bayer Zsolt: Szvatopluk

2009 szeptember 21. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

Értékelés kiválasztása

Még nincs értékelve

Mérték

„És ha Szvatopluk, akkor Szvatopluk…”Ez a mondat legyen most a mi alfánk és ómegánk (Babits alfája és ómegája úgysem érdekel senkit ma már). Ezt a mondatot a Klub Rádió alkalmazottja, bizonyos Orosz József mondta ki, s valószín?leg nem is sejtette, hogy mennyire a lényegr?l beszél.

Nem is sejtette ?, hogy ez a „ha Szvatopluk, akkor Szvatopluk” egyszersmind a mai szellemi élet (szellemi?! – Istenem!) toposza.

Egy végképp hanyatló, pusztuló civilizáció, társadalom és kultúra jelmondata. Frappáns összefoglalása mindannak, ami elviselhetetlen, kibírhatatlan, t?rhetetlen – s amit szemlesütve elviselünk, kibírunk és t?rünk. Még egy rövid ideig.

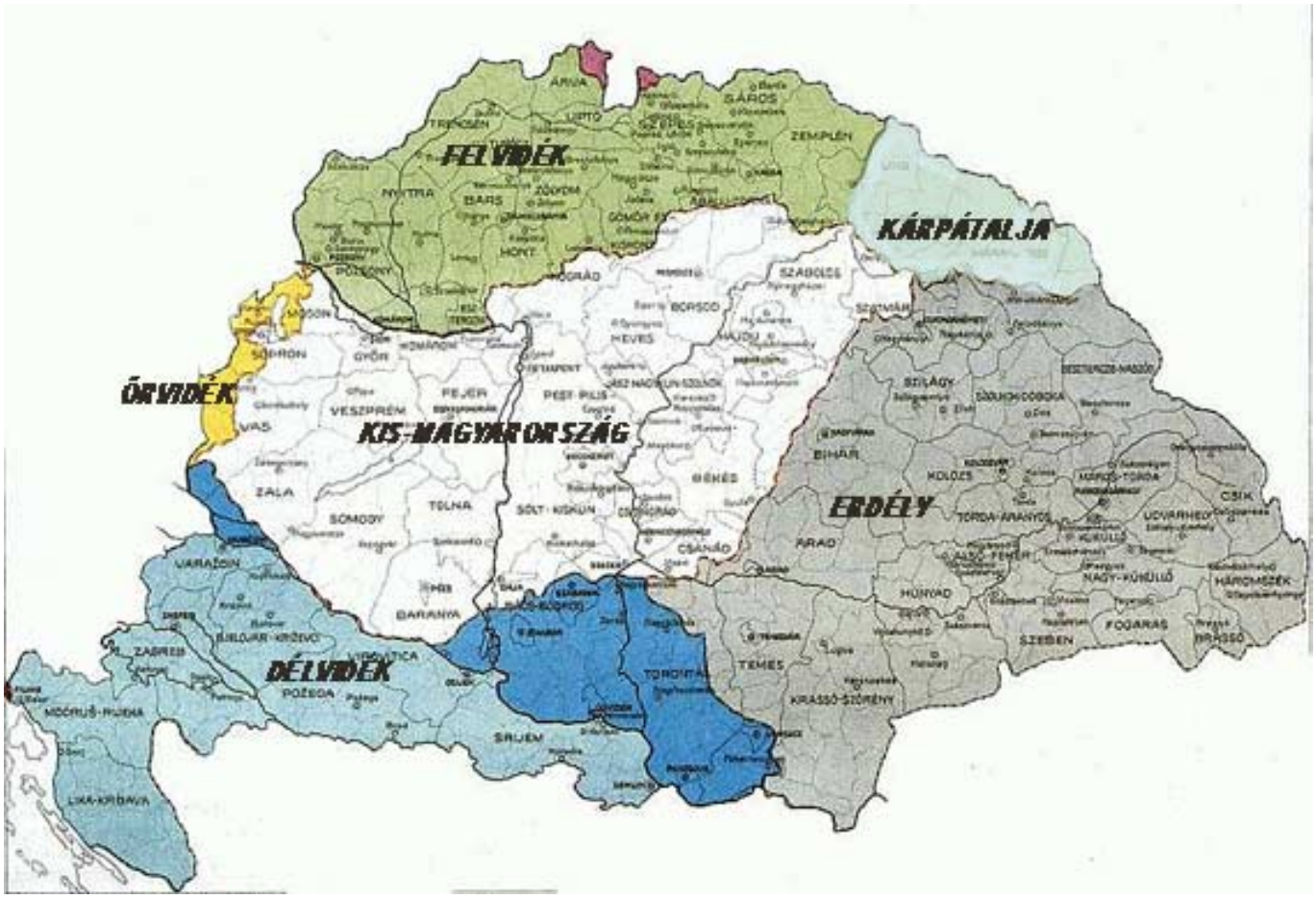
A fenti mondat Sólyom László szlovákiai megalázását volt hivatva kommentálni. A fenti mondat mintegy összefoglalta mindazt, amit egy hanyatló, pusztuló civilizáció, társadalom és kultúra apostolai lesz?rtek abból a tényb?l, hogy a Magyar Köztársaság elnökét kitiltották Szlovákiából. Történt ugyanis, hogy a kitiltás tényéb?l természetesen heves vita kerekedett, s ebb?l a vitából kivette részét ?, Orosz, a toposz is. Toposza mindannak, ami elviselhetetlen, kibírhatatlan és t?rhetetlen. S fel-
hívott Orosz egy felvidéki magyar értelmiségit, s kifejtette neki, hogy nem szabadna minekünk, magyaroknak, Szent István-szoborral hergelni a szlovákokat. Majd summázott: „És ha Szvatopluk, akkor Szvatopluk.” Vagyis: itt az id?, hogy feladjuk az ezerszáz esztend?s történelmünket, mert ett?l lesz béke az Európai Unióban.

S tudják, mi a legrémesebb?

Hogy jelen pillanatban mindez alig-alig érdekel bárkit is. Jelen pillanatban a boldogtalan együgy?ség napjait éljük. „Boldogok a lelki szegények, mert övék a mennyeknek országa.” Hát, barátaim, még csak nem is boldogok, s még csak nem is az övék...

De lássuk azért a hiábavalóság és az önfeladás stációit!

El?ször ezt mondták: ti, magyarok, mondjatok le a történelmi hazátokról, s cserébe kaptok egy államot. S még hozzátették: a történelmi hazán kívülre rekedt magyarjaitokért ne aggódjatok, ?nekik lesz önrendelkezésük, autonómiájuk, örömük és boldogságuk. Hazudtak.

Másodszor ezt mondták: ti, magyarok, mondjatok le a nemzetetekr?l. Azokról a határon kívül rekedtekr?l. Ne tör?djetek velük. Cserébe marad az államotok – a nemzet úgyis idejétmúlt, felesleges, múlt századi, avítt entitás. S l?n...

Harmadszor ezt mondták: ti, magyarok, mondjatok le az államiságotok egy részér?l legalább. Az állam is idejétmúlt, felesleges, múlt századi, avítt entitás. Mostantól magasabb régiókban szervez?dünk, egyesülünk. S l?n...

Negyedszer ezt mondták (éppen mondják): ti, magyarok, mondjatok le a nyelvetekr?l és a történelmetekr?l. A nyelv és a történelem éppen olyan idejétmúlt, felesleges, múlt századi, avítt entitás.

„Ha Szvatopluk, akkor Szvatopluk."

Ez van éppen.

Nyelvtelenség, múlttalanság. Melyb?l következik sorsszer?en a sorstalanság.

Illyés még így sóhajtott:

„Fölmagasodni / nem bírhatsz. De lobogsz még, / szél-kaszabolta magyar nyelv, lángjaidat / kígyóként a talaj szintjén iramítva – sziszegvén / néha a kíntól, / többször a béna düht?l, megalázott. / Elhagytak szellemeid. // Újra a f? közt, a / gazban, az aljban. / Mint évszázadokon át a behúzott / vállú parasztok közt. A ne szólj szám, nem / fáj fejem aggjai közt. A / nádkúpban remeg? lányok közt, mialatt / átrobogott a tatár. A / szíjra f?zött gyerekek közt, amid?n csak / néma ajak-mozgás mímelte a szót, / mert hangot sem t?r a török, mert / arcba csap ostor –: / most mutatod meg, / most igazán – nekem is, mire vagy jó, / most a pedigréd: a címered, hajszálgyökerednek / k?harapó erejét."(1)

Ebb?l maradt az, hogy „ha Szvatopluk, akkor Szvatopluk".

S a bizonyosság, amit el sem hiszünk, mert olyannyira képtelenség, s mert nyálfolyató idióták lettünk. A bizonyosság, hogy ami megtörténik a határon túli magyarokkal, az mindjárt megtörténik mivelünk is. A szerbek szakmányban verték és verik az ottani magyarokat – s lám, 2006 októberében idehaza is össze lettünk verve. S idehaza, Túró Rudi-országban is a nemzeti zászlót lenget?kre vadászott a rend?rség, s azokat ütötte legvadabbul.

Most itt a szlovák nyelvtörvény. Ne legyen kétségetek, s emlékezzetek szavamra: hamarosan idehaza is lesz majd „nyelvtörvény". Arról fog szólni, hogy nem is annyira fontos mindenhol és mindig magyarul, s csak magyarul beszélni. Elég magyarból az SMS-nyelv, s kell hozzá még ötszáz angol szó. Ezzel leélhet? egy élet.

„Összemosolygás nyelve; a titkon / össze-világló könnyek nyelve; a h?ség / nyelve; a föl nem adott hit / tolvaj-nyelve; remény laissez-passer-ja; szabadság / (percnyi szabadság, kortynyi szabadság, foglár háta / mögötti szabadság) / nyelve; tanár-kigúnyolta diák, szerzsán-legyalázta baka, / összeszidott panaszos, hivatalnokok-unta mamácska / nyelve; csomaghordók, alkalmi favágók, mert / gyárba se jó, szakmára sem alkalmas (mert / nyelv-vizsgát se megállt) proli nyelve; az ifjú / f?nök el?tt habogó veterán / nyelve; a rend?r?rsön azonnal / fölpofozott gyanúsított / mélyebbr?l fakadó tanúság- / tétele, mint Lutheré; / kassai zugárus, bukaresti cselédlány, / bejruti prostituált szüle-hívó / nyelve; köpések- / mosta, dühpírja-törölte / orcájú fiaid közül egy, íme: / szólni tudó más nyelveken is, / h? európaiként / mondandói miatt figyelemre, / bólintásra becsült más népek el?tt is: / nem léphet föl oly ünnepi polcra, / nem kaphat koszorút / oly ragyogót, amelyet, szaporán lesietve ne hozzád / vinne, ne lábad elé / tenne, mosollyal bírva mosolyra vonagló / ajkad, fölnevel? / édesanyám."(2)

Illyés nyelve, lám-lám, már nem is érthet?, igaz?

S akkor fog majd kiteljesedni, kigömbölyödni, megtokásodni a magyar jóság, a magyar béke, a magyar jöv?, amikor a felvidéki magyarok Szvatopluk-szobrot avatnak Komáromban.

Ha már majd történelmünk sem lesz, csak mások írta, mások jóváhagyta – akkor eljövend a boldogság.

?k, a toposzok, ?k akarják ezt. S akkor is ezt akarják, ha nem is sejtik, hogy ezt akarják. „Ha Szvatopluk, akkor Szvatopluk" – ebb?l a mondatból, ebb?l a világlátásból nincsen visszaút. Nincsen vita, nem lehetséges beszélgetés és párbeszéd. Ez két külön bolygó.

S csak egy megnyugtató van, mégis. Hogy nem fog nekik sikerülni. Harc lesz ez, életre-halálra.

„Mint aki búcsúzik, beszélni
akarok.

Itt éltem én, vér véretekb?l,
magyarok.

Mint akit ég? szókra gyújt föl
a halál.

Szájam kigyulladt viziókat
kiabál.

Együtt örökre, együtt, együtt
veletek.

Kuckóba, sáncba, rongyba, harcos
feletek.

Mi volt ez? A szívembe harsog
az egész.

Láng és korom, megtébolyul, ki
belenéz.

Sírtam miatta, én is, én is,
beh korán.

Én is zokogtam hosszú, véres
lakomán.

Éreztem a semmit, a szégyen-
maratást.
De láttam egykor kánaáni
aratást.

Kerek eget, mely egy családot
ölel át.

Parasztleányok hercegn?i
derekát.

B? dáridót, mely könnyeinkbe
belefúl.

Ifjú er?t, b?nt tékozolni
pazarul.

Mégis mindent, ami tiétek,
szeretek.

Vén bajszotok, puffadt, lilás-kék
eretek.

Úr-kedvetek, amelynek párja
nem akad.

Öreg, nehézkes, régi-íz?
szavakat.

Ábrándomat, mely életemre
sebet üt.

Hajnal felé a múltba rívó
heged?t.

A délibáb vizében úszó
gabonát.

Tükröztetett kastélyt, ezüstl?
habon át.

Halottjaim csontját a földben,
halavány,

matróna-arccal, mélyen alvó
nagyanyám.

Rokontalan, sívó magányom
egyedül.
A hosszú ?szt, mely visszanézve
menekül.

Jaj, életem engem bilincsbe
veretett.

Él? bilincs, forró bilincs, te
szeretet.

Bilincsbe jár mindig a tiszta
szerelem.

Ember-jussom testvér-bilincsben
perelem.

Haraptam ezt és kincsre vágytam,
ami nincs.

Csókoltam is, mert álom, áldás
e bilincs.

Lelkem ha kérte, amit a sors
nem adott,

Arany János b?vös szavával
mulatott.

Itt és csak itt, nem, ezt nem és nem
feledem.

Holtomban is csak erre járok,
keleten.

Izzóbb a bú itt és szívig döf
az öröm.

De szép, vidám, vad áldomás volt,
köszönöm.”(3)

Nektek marad Szvatopluk. Mi pedig élünk majd tovább. Legfeljebb nélkületek…

Jegyzetek: 1.: Illyés Gyula: Koszorú; 2.: i. m .; 3.: Kosztolányi Dezs?: Életre-halálra.

Bayer Zsolt, magyarhirlap.hu

Ajánló